

UCHWAŁA nr XI/84/2015
Rady Gminy Stoszowice
z dnia 30 grudnia 2015 r.

**w sprawie przyjęcia: Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 -2020**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj.: Dz. U z 2015 r. poz. 1515) art. 6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj.: Dz. U. 2015 r. poz.1390) oraz art. 17 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj.: Dz. U. z 2015r. poz.163 z późn. zm.) - Rada Gminy Stoszowice uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 -2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stoszowice.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązująca od 1 stycznia 2016 r.

Przewodnicząca
Rady Gminy Stoszowice
Aleksandra Tanona

Uzasadnienie do uchwały nr XI/84/2015
Rady Gminy Stoszowice
z dnia 30 grudnia 2015 r.

Art. 6 ust. 1 i ust.2 ustawy dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na gminę szereg obowiązków dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym między innymi opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Mając na uwadze podjęcie przedmiotowej uchwały jest niezbędne.

Przewodnicząca
Rady Gminy Stoszowice
Aleksandra Tanona

RADA GMINY
Stoszowice

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE STOSZOWICE
NA LATA 2016 – 2020**

Gmina Stoszowice

I. WSTĘP

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy jest dokumentem, który wyznacza główne kierunki realizacji zadań zespołu interdyscyplinarnego w celu skutecznego działania i reagowania na doniesienia o przemocy w rodzinie.

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (tj.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w społeczeństwie i dotyka rodziny o różnym statusie społecznym. Jest jednocześnie skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Pomimo, że przemoc w rodzinie występuje w relacjach międzyludzkich od zawsze, to mówiono o niej niewiele, nie postrzegano jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, które prowadzi do poważnych naruszeń moralnych i prawnych.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, ponieważ nie wszystkie osoby doznające przemocy otwarcie przyznają się do sytuacji panującej w ich rodzinie. Wielu specjalistów wskazuje, że jest to jeden ze szczególnych ważnych problemów społecznych w Polsce, które wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego programu przeciwdziałania, którego realizacja powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa osób doznających przemocy w rodzinie, pomocy dla osób stosujących przemoc oraz ich rodzin.

II. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGRAMU

Realizacja programu odbędzie się na podstawie następujących aktów prawnych.

1. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286);
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny (tj.: Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks postępowania karnego (tj.: Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj.: Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.);
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj.: Dz. U. z 2015 r. poz.

1390)

7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj.: Dz. U. z 2015r. poz. 332)
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskiej Karty” (Dz. U. z 2011r. Nr 209, poz. 1245).

III. OKREŚLENIE I DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007, s. 36–37].

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie doznającej przemocy bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. **Przemoc psychiczna** - to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości osobie doznającej przemocy, wzbudzanie strachu.
3. **Przemoc seksualna** – to zachowania zmuszające osobę doznającą przemocy do podjęcia zachowań seksualnych lub deprecjonowania jej seksualności.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie osoby doznającej przemocy od osoby stosującej przemoc w rodzinie.
5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych

Cykle przemocy:

1. **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,
2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,
3. **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała osobie doznającej przemocy, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie. Osoba stosująca przemoc zwykle wykorzystuje różne jej postacie, na przemian łącząc je tak aby uzyskać pełną kontrolę nad osobą doznającą przemocy.

Przyczyną przemocy w rodzinie bardzo często jest nadużywanie alkoholu. Osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu często tracą kontrolę nad własnym zachowaniem. Pod wpływem alkoholu zanikają istniejące w człowieku hamulce, wewnętrzne zakazy krępujące jego zachowanie. Fakt, że pijana osoba nie potrafi logicznie myśleć, rozumieć i oceniać swoich czynów oraz nie docierają do niego racjonalne argumenty nie może w żaden sposób usprawiedliwiać jego agresywnych zachowań. Osoba stosująca przemoc, wprowadzając się w stan nietrzeźwości ponosi pełną odpowiedzialność za swoje zachowanie. Osoby pokrzywdzone nie chętnie przyznają się do tego, że w rodzinie występuje problem alkoholu i przemocy i nie jest im łatwo o tym mówić. Wstyd, że w rodzinie ma się kogoś, kto pije i terroryzuje swoich bliskich, obawa przed opinią otoczenia czy nieracjonalne poczucie bycia współwinnym utrudnia zwróceniu się po pomoc.

Problem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Stoszowice

Skalę problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Stoszowice, obrazują statystyki opracowane na podstawie danych zebranych w ramach procedury „Niebieskiej karty”. Na podstawie nowego rozporządzenia „Niebieskiej karty- A” formularza rozpoczynającego postępowanie zyskali dodatkowo przedstawiciele oświaty, służby zdrowia oraz gminnej komisji ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Poniższa tabela pokazuje, w ilu rodzinach od 2010 do grudnia 2015 roku została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty” w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie. Procedura „Niebieskiej Karty” została głównie wszczęta przez przedstawicieli Policji, którzy najczęściej otrzymywali zgłoszenia o podejrzeniu przemocy.

Instytucja wprowadzającą procedurę „Niebieskiej Karty”	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Ogółem
Policja	3	3	6	3	9	14	38
OPS	0	0	0	1	1	0	2
Ochrona zdrowia	0	0	0	0	0	0	0
Oświata	0	1	0	0	0	0	1
GKRPA	0	0	0	0	0	0	0
OGÓLEM	3	4	6	4	10	14	41

Po weryfikacji wszystkich „Niebieskich Kart” można stwierdzić, że najczęściej dochodzi do przemocy w małżeństwie. Analizując wszystkie przypadki można zaobserwować, że osobami pokrzywdzonymi są przede wszystkim kobiety, natomiast osobą stosującą przemoc domową jest mężczyzna - mąż lub syn. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego nie mają zapewnionej podstawowej potrzeby psychologicznej jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Poza tym pojawia się wiele przykrych uczuć takich jak wstyd, lęk, poczucie winy, prowadzących do zaburzeń emocjonalnych i zachowania.

Ponadto problem przemocy w rodzinie występuje w rodzinach, gdzie pojawia się problem uzależnienia od alkoholu, problemy finansowe czy rodzinne np. małżeńskie albo brak pracy.

Dominującą formą przemocy jest przemoc psychiczna, która towarzyszy każdemu rodzajowi przemocy.

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny.

Celem głównym Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, jest podejmowanie wszelkich działań wśród społeczności lokalnej na terenie Gminy Stoszowice na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe.

1. Podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.
2. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Uruchomienie wszelkich procedur na rzecz dobra dziecka gdzie występuje przemoc.
4. Zapewnienie bezpieczeństwa członkom rodziny gdzie występuje przemoc w rodzinie.
5. Integracja środowisk i działań na rzecz budowania gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Stoszowice.
6. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

V. ZADANIA PROGRAMU

1. Prowadzenie działań w celu zapewnienia pomocy, poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia i bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
2. Rozwój poradnictwa specjalistycznego dla osób doznających przemoc i stosujących przemoc, w tym rodzinnego, prawnego, psychologicznego, socjalnego.
3. Realizacja programów edukacyjno – korekcyjnych dla osób stosujących przemoc.
4. Prowadzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą.
5. Aktywne działanie, współdziałanie i wymiana informacji między służbami.
6. Kolportaż odpowiednich materiałów informacyjno - edukacyjnych na temat placówek pomocowych

i instytucji wspierających (informatory, ulotki, plakaty).

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Stoszowicach
2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Stoszowicach

VII. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Zakładając że Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, będzie realizowany w formie pracy ciągłej wspólnie z partnerami programu, mając charakter interdyscyplinarny. Wykonanie celów będzie obejmować cztery podstawowe obszary działań.

1. Działania uprzedzające podejmowane w ramach profilaktyki, które ukierunkowane będą na promocję modelu rodziny reprezentującego pozytywne wartości i styl życia oraz edukacje dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie.
2. Działania interwencyjne kierowane do osób doznających przemocy, a pouczające i izolujące do osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Działania wspierające psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do osób doznających przemocy.
4. Działania korekcyjno – edukacyjne kierowane do osób stosujących przemoc.

VIII. PARTNERZY PROGRAMU

1. Urząd Gminy Stoszowice.
2. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stoszowicach.
3. Policja - dzielnicowi.
4. Placówki Oświatowe – szkoły, przedszkola, świetlice, oraz inne instytucje.
5. Placówki Opieki Zdrowotnej.
6. Kuratorzy Sądowi.
7. Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Ząbkowicach Śl.
8. Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych.
9. Organizacje pozarządowe.

IX. OCZEKIWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Usprawnienie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc.
2. Zwiększenie świadomości mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy domowej.
3. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa członków rodziny doświadczających przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie skuteczności oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie.
5. Nabycie umiejętności asertywnych zachowań przez osoby i rodziny dotknięte bądź zagrożone zjawiskiem przemocy domowej.
6. Zmniejszenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, w tym mniejsza liczba rodzin w których

podejmowano interwencje wielokrotnie.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 są środki własne gminy będące w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w Stoszowicach na realizację zadań przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz innych źródeł.

Szczegółowe plany działań wynikające z programu wraz z kosztami ich realizacji i źródłem finansowania przedstawiane będą corocznie w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ponadto zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy będą finansowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na dany rok, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

XI. TERMIN REALIZACJI

Program realizowany będzie od dnia 1 stycznia 2016 do dnia 31 grudnia 2020 roku.

Przewodnicząca
Rady Gminy Stoszowice
Aleksandra Tanona